

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/112/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3513207528
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3513207528.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti súdu o maloletého C. R., nar. dňa XX.XX.XXXX, dieťa rodičov: A. R., bytom S., Y. XXX a Y. R., bytom S., Y. XXX, v zastúpení JUDr. U. S., advokát so sídlom W. Y. nad U., Q. XX, o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 26.07.2013, č.k. 9P/158/2013-21, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojím uznesením zamietol návrh matky na vydanie (správne nariadenie) predbežného opatrenia, ktorým sa matka domáhala, aby súd do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej zveril maloletého C. do jej osobnej starostlivosti, určil otcovi povinnosť prispievať na jeho výživu sumou 70 Eur mesačne a upravil styk otca s maloletým tak, že otec bude oprávnený sa s dieťaťom sýkať každý párný víkend v čase od piatku 18,00 hod. do nedele 18,00 hod.. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že na tamojšom súde sa pod sp. zn. 8P/156/2013 vedie konanie o rozvod manželstva rodičov maloletého, v ktorej veci doposiaľ nebolo rozhodnuté. Uviedol, že matka dieťaťa žiadnym spôsobom neosvedčila nutnosť a naliehavosť predbežnej úpravy práv a povinností k dieťaťu. Poukazovala na zlú situáciu v rodine, no žiadnym spôsobom túto neriešila, nepodala návrh na úpravu práv a povinností k dieťaťu, neobrátila sa o pomoc na sociálny odbor úradu práce. Konštatoval, že zo samotného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by preukazovali, akým spôsobom je v rodine maloletého hospodárené, či sa otec skutočne žiadnym spôsobom nepodieľa na výchove a výžive dieťaťa. K tvrdeniu matky, že otec by mohol dieťa odvieť do cudziny uviedol, že ide iba o tvrdenie v rovine obavy, ktorá nie je ničím preukázaná, pričom sama matka tvrdila, že otec dieťaťa nemá možnosť dozeráť na jeho výchovu a vzdelanie, keďže v cudzine pracuje a je teda iba minimálny predpoklad, že by chcel dieťa zobrať so sebou do cudziny. K tvrdenému alkoholizmu otca dieťaťa uviedol, že otec sa s dieťaťom podľa vyjadrenia matky zvlášť nekontaktuje, nehrozí teda bezprostredné ohrozenie výchovy maloletého. Záverom okresný súd zdôraznil, že vydaním predbežného opatrenia nie je možné nahrádzať rozhodovanie vo veci samej iba z dôvodu urýchlenia konania. Mal za to, že matka dieťaťa neosvedčila naliehavosť vydania predbežného opatrenia, nepreukázala, že by hrozila nevydaním predbežného opatrenia ujma, a preto jej návrh v celom rozsahu zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 74 ods. 1, § 76 O.s.p..

Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletého a domáhala sa, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že jej návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie. Uviedla, že na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom sa pod sp. zn. 9P/158/2013 vedie konanie o úprave práv a povinností k mal. dieťaťu. Ďalej uviedla, že s otcom dieťaťa nežije v spoločnej domácnosti a zdôraznila, že okrem vyživovacej povinnosti k maloletému C. má otec vyživovacie povinnosti aj k ďalším dvom spoločným deťom A. a Y., ktorí sú plnoletí, sústavne sa pripravujú na svoje budúce povolanie štúdiom, čiže sú deťmi nezaopatrenými. Žiadala, aby súd zohľadnil fakt, že pri zabezpečení výživy a výchovy dieťaťa musí vynakladať náklady na chod bežnej domácnosti,

uhradenie nákladov domu súp. č. XXX v k.ú. S., ako aj náklady na zabezpečenie potravín a bežných potrieb, pričom jej príjem cca 400 Eur je nedostačujúci. Na druhej strane príjem otca je cca 1500 Eur mesačne, pričom poberá v Rakúsku i rodinné prídavky vo výške 500 Eur mesačne. Ďalej uviedla, že Okresný súd Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 6C/202/2013 nariadil otcovi, aby dočasne nevstupoval do ich rodinného domu. Na základe uvedeného uviedla, že je v najlepšom záujme mal. C., aby bolo zabezpečené stabilné výchovné prostredie pre jeho zdravú výchovu a výživu. Ďalej uviedla, že otec sa domáha styku s maloletým a ona mu styk umožňuje, avšak v čase, keď je dieťa s otcom ona nevie v akom je dieťa zdravotnom stave, otec ju neinformuje kedy dieťa príde domov, nekomunikuje s ňou, nedvíha jej telefón, pričom dieťa sa od otca vracia často v zlom psychickom stave, nechce sa s ňou rozprávať o tom, čo robili, a preto žiada, aby bol i styk otca s dieťaťom upravený predbežným opatrením, ktoré rozhodnutie je v záujme mal. dieťaťa. Ďalej uviedla, že otec maloletého požíva alkohol v čase keď je s mal. dieťaťom, a preto nie je riadne zabezpečená starostlivosť o dieťa otcom a domnieva sa, že styk otca s dieťaťom by nemal presahovať nevyhnutnú mieru na udržanie vzťahu otca a syna. Vyjadrila obavu, že môže dôjsť k fyzickej ujme, ale aj ujme psychickej z dôvodu poskytovania nesprávneho príkladu dieťaťu otcom. Poukázala na skutočnosť, že dňa 28.07.2013 v čase, keď bolo dieťa v starostlivosti odporcu, odporca viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu a bol mu zadržaný vodičský preukaz. Podľa jej názoru otec týmto ohrozoval život dieťaťa a hazardoval s jeho zdravím, pričom táto skutočnosť zdrazňuje naliehavosť potreby upraviť výkon rodičovských práv a povinností predbežným opatrením. Tvrdila, že úlohou predbežného opatrenia je predísť hroziacej ujme na strane účastníkov, v danom prípade mal. C. a súd nemá čakať, až kým skutočne ujma nastane.

Otec sa k návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia písomne vyjadril, ktoré vyjadrenie bolo okresnému súdu doručené dňa 05.08.2013, t.j. po rozhodnutí súdu o návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia. Vo svojom vyjadrení otec uviedol, že sa s tvrdeniami matky v jej návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nestotožňuje, tieto nie sú pravdivé, sú vedome nepravdivé a výslovne účelové. Uviedol, že sa stotožňuje s tým, že mal. C. bude na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matke, nakoľko on pracuje v zahraničí, kde býva celý týždeň a domov sa vracia na víkendy a je si taktiež vedomý svojej povinnosti hradiť výživné. Uviedol, že život, zdravie a riadna výchova mal. C. nie sú žiadnym spôsobom z jeho strany ani zo strany nikoho iného ohrozené, jedinou hrozbou by práve naopak mohlo byť nariadené predbežné opatrenie z dôvodu nadmerného požívania alkoholu matkou maloletého, o čom svedčia čestné prehlásenia spoločných dospelých detí, ktoré k svojmu vyjadreniu predložil. Domáhal sa zamietnutia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Z čestného prehlásenia A. R., plnoletej dcéry účastníkov tohto konania a Y. R., plnoletého syna účastníkov tohto konania, vyplýva, že majú s matkou napätý, konfliktný, zlý vzťah, ktorý sa v poslednom období zhoršil z dôvodu, že matka takmer denne požíva alkohol vo väčšom množstve. Následne sa vulgárne k deťom vyjadruje, je agresívna. Ďalej uviedli, že otec požíva alkohol iba doma s matkou v nie veľkom množstve. Tvrdili, že matka nadviazala známosť s iným mužom, z ktorého dôvodu došlo medzi rodičmi k hádke, počas ktorej došlo aj k vzájomnému fyzickému konfliktu. Následne sa matka vyhrážala otcovi, že ho zničí, udá na políciu, že ho zavrú a príde o deti i o dom.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 písm. a) O.s.p. a dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je vecne správne a je potrebné ho potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p.. Vo veci bolo rozhodnuté bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p..

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Pred nariadením predbežného opatrenia z dôvodu, že je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov súd predovšetkým zisťuje, či bola osvedčená existencia právneho vzťahu medzi účastníkmi, ktorá by si vyžadovala dočasnú úpravu, či táto dočasná úprava je potrebná, či sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a či sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi, t.j. či účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahe veci. V každom prípade je však nevyhnutné mať na zreteli, že sa jedná o opatrenie dočasné, trvajúce v

zásade len do skončenia veci samej, v dôsledku čoho právne vzťahy medzi účastníkmi definitívne nerieši. I keď predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím a jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov neznamená to, že by bolo možné predbežné opatrenie nariadiť len na základe návrhu bez toho, aby boli aspoň osvedčené základné skutočnosti pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému by sa mala poskytnúť predbežná ochrana a tiež musí byť osvedčené, že je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

Podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov, alebo do starostlivosti toho, koho označí súd.

V zmysle cit. zák. ustanovenia môže súd predbežným opatrením aj z úradnej povinnosti (bez návrhu) odovzdať dieťa do starostlivosti druhého z rodičov, alebo inej osoby, ktorou môže byť fyzická osoba (náhradná starostlivosť, pestúnska starostlivosť), alebo právnická osoba (ústavná starostlivosť). V prípade, že sa jedná o odovzdanie dieťaťa do starostlivosti druhého rodiča, rozhodujú kritériá uvedené v § 24 až § 26 a § 36 Zákona o rodine, t.j., ak rodičia spolu nežijú, nedohodli sa na úprave práv a povinností k mal. dieťaťu, musí súd vždy prihliadať na záujem dieťaťa, najmä jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia, vek dieťaťa, zdravotný stav, pohlavie, vzťah k rodičom a podobne, pričom sa uprednostňuje výchovné prostredie toho rodiča, u ktorého so zreteľom na všetky hľadiská sú lepšie predpoklady pre starostlivosť o mal. dieťa. Vzhľadom na dočasnosť predbežného opatrenia je potrebné uviesť, že trvá dovtedy, kým súd nerozhodne vo veci samej o úprave práv a povinností rodičov k mal. deťom, ktoré konanie môže súd začať aj bez návrhu (§ 81 O.s.p.).

V preskúmvanej veci z obsahu spisu je nesporné, že rodičia mal. C. sú doposiaľ manželia a na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 8P/156/2013 prebieha konanie o rozvod ich manželstva, s ktorým je s poukazom na § 113 O.s.p. spojené i konanie o úpravu práv a povinností rodičov k mal. deťom na čas po rozvode.

Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že predbežné opatrenie navrhované matkou v danej veci súd nariadi len vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie mal. dieťaťa neznesie odklad, keď je priamo ohrozená výchova a výživa maloletého dieťaťa alebo keď musí byť dieťa okamžite vyňaté z doterajšieho výchovného prostredia a ak ide o jeho dôležitý záujem. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že existuje nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Z návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia, z listinných dôkazov predložených matkou ani ostatného obsahu spisu nevyplýva, že sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie navrhovaného predbežného opatrenia podľa § 76 O.s.p., predovšetkým nie je doposiaľ osvedčená potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov ani nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy maloletému dieťaťu.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že v časti zverenia dieťaťa do osobnej starostlivosti matky právo matky na takúto úpravu vzťahov medzi účastníkmi predbežným opatrením nebolo osvedčené. Neexistuje naliehavá potreba dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi v uvedenom smere. Odovzdanie dieťaťa do starostlivosti matky nie je potrebné v zmysle § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p., pretože faktický stav je taký, že dieťa žije v domácnosti matky, matka žiadnym spôsobom neosvedčila, že otec chce dieťa uniesť do zahraničia, kde pracuje. Otec písomne deklaroval, že bude súhlasiť so zverením dieťaťa do osobnej starostlivosti matky i na čas po rozvode, nakoľko v zahraničí pracuje a nemôže sa o dieťa v zahraničí starať. Uvedená skutočnosť - únos dieťaťa otcom do zahraničia ostala tak len v rovine tvrdení matky, čo je pre nariadenie predbežného opatrenia v matkou požadovanom znení nepostačujúce.

Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvého stupňa uvedeným v odôvodnení napadnutého uznesenia, ktoré odôvodnenie spĺňa všetky požiadavky ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. a poukazuje na dôvody tohto rozhodnutia, s ktorým sa stotožňuje a považuje ho za vecne správne.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a) O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Pokiaľ sa matka domáhala nariadenia predbežného opatrenia v zmysle cit zákonného ustanovenia a žiadala, aby súd uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu dieťaťa 70 Eur mesačne, odvolací súd musí konštatovať, že matka ani v tomto smere neosvedčila, že je potrebná dočasná úprava vyživovacej povinnosti otca k mal. C. Matka neosvedčila, že otec dieťaťa výživné pre maloletého vôbec neplatí, že nemá finančné prostriedky na zabezpečenie výživy dieťaťa, naopak deklarovala svoj mesačný príjem vo výške cca 400 Eur mesačne a poukazovala na náklady spojené s údržbou a prevádzkovaním ich rodinného domu, vysoký príjem otca dieťaťa ako i vyživovaciu povinnosť rodičov k ich plnoletým deťom. Otec vo svojom písomnom vyjadrení k návrhu matky deklaroval, že si je vedomý svojej vyživovacej povinnosti k mal. C.. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nemohol ustáliť, že bez rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia o výške výživného v nevyhnutnej miere pre mal. dieťa zo strany otca by bola ohrozená výživa dieťaťa.

Odvolací súd zdôrazňuje, že predbežným opatrením nie je možné prejedikovať rozhodnutie súdu vo veci samej, ktoré nasleduje až po riadne vykonanom dokazovaní o pomeroch rodičov a dieťaťa a v ktorom bude rozhodnuté o výške výživného, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám dieťaťa, ako aj možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov.

Odvolací súd konštatuje, že je možné predbežným opatrením rozhodnúť i o úprave styku otca s mal. dieťaťom, pokiaľ je to v záujme dieťaťa a je v konaní osvedčené, že ku styku otca s dieťaťom z rôznych dôvodov nedochádza. Takýto stav v danej veci nenastal, keď sama matka deklaruje v podanom odvolaní, že otec sa s dieťaťom stretáva, ona uvedené stretnutia umožňuje. Vyjadruje len obavu, či dieťa je počas styku s otcom v poriadku, že nevie o jeho zdravotnom stave, ktoré tvrdenia, bez ďalšieho neodôvodňujú nariadenie predbežného opatrenia ohľadne úpravy styku otca s dieťaťom.

Pokiaľ matka poukazovala na agresívne správanie sa otca, z ktorého dôvodu bolo Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom dňa 29.07.2013 nariadené predbežné opatrenie č.k. 6C/202/2013-21, ktorým otcovi bolo uložené, aby dočasne nevstupoval do rodinného domu účastníkov v S., krajský súd z úradnej činnosti zistil, že uvedené rozhodnutie okresného súdu bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.08.2013 č.k. 19Co /539/2013-36 zmenené tak, že návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia bol zamietnutý.

Záverom odvolací súd poukazuje na vyjadrenia plnoletých detí účastníkov, ktoré sa v spise nachádzajú a konštatuje, že sa javí ako potrebné oboznámiť príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s uvedenými tvrdeniami za účelom prešetrenia pomerov mal. C., overenia pravdivosti tvrdení plnoletých detí v ich čestných prehláseniach a zváženia možnosti začať konanie o úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu i bez návrhu (§ 81 O.s.p).

Z týchto dôvodov krajský súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.